

Tisdagen den 15 sept. 1955

Unika mälaryfynd expert-synas idag

Vargholmskannen — Strängnäspojken Lars-Håkan Hellströms märkliga söndagsfynd vid Vargholmen i Mälaren — blir i dag föremål för undersökning i Strängnäs av landsantikvarie Ivar Schnell, Nyköping. Det ekonomiska värdet av den tunga, massiva malmkannen, som lär datera sig till närmaste tiden efter år 1500, är för närvarande svårt att fastställa men tusenlappar har det ryktats om.

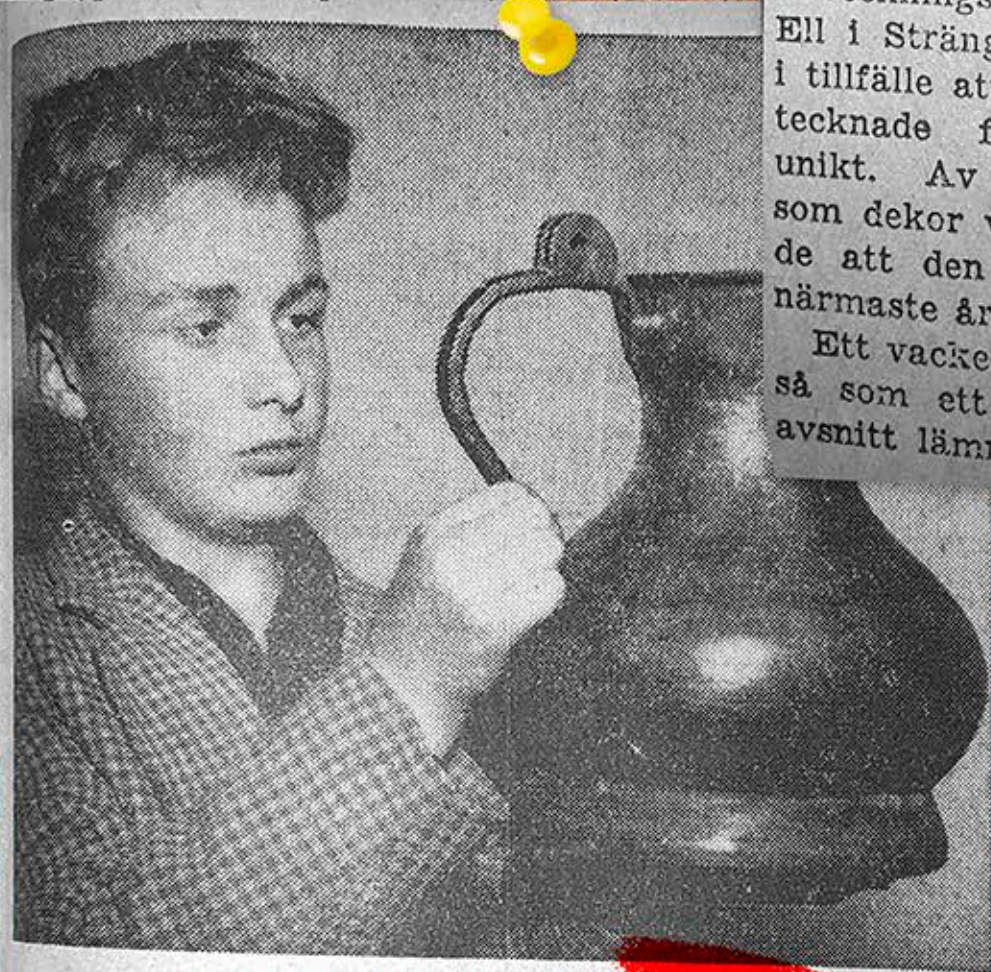
Vid ett samtal med landsantikvarie Schnell hänvisar denne till uppsatsen "Den stora skänkekannen från nyköpingstrakten" i årsboken Sörmlandsbygden för 1953.

— Det är möjligt, säger han, att Lars-Håkan Hellströms fynd är en parallell till denna stora senmedeltida malmkanna, som påträffades 1674 och som för närvarande framstår som den största och mest imponerande som finns i vårt land. Huruvida den nu funna kannan är ett rent nordiskt eller utländskt arbete återstår att se. Så långt landsantikvariern.

Liksom den stora skänkekannen, som enligt dåvarande riksantikvarie Johan Hadorp var försedd "med stoor grepe uthi och smalhalsat up åth" uppvisar vargholmskannen samma egenskaper, även dess höjd: 50 cm. Av allt att döma kommer den — liksom den stora skänkekannen — att införlivas med statens historiska museums samlingar men man kan vara övertygad om att strängnäspojken inte blir lottlös för sitt fina fynd.

Det är möjligt att det här är fråga om ett enbart svenskt ar-

bete. Olaus Magnus berättar nämligen i sitt 1500-talsarbete "Historia om de nordiska folken" i kapitlet "Om smedernas konstskicklighet" att man här i Sverige "tack vare den rika malmhalten" var i stånd att "utföra stortartade arbeten".

Det var en rejäl tingest, som Lars-Håkan Hellström fiskade upp ur vattnet vid Vargholmen. Här sitter han med sitt fynd.

Kruka från 1500 vid fynd i Mälaren

Ett unikt fynd gjorde 13-årlige skolpojken Lars-Håkan Hellström vid Eskilstunavägen 5 i Strängnäs, när han vid 15-tiden på söndagen vid den s. k. Vargholmen ur vattnet fiskade upp en nära tio kilo tung malmkruka, som av allt att döma går tillbaka till närmaste tiden efter år 1500. Handtagets mitt är prytt med vackert utformade eklöv och langs dess sidor förekommer pärlrader.

Forts, sid, 10,

KRUKA

Forts. från första sid.

— Jag och min klasskamrat Gunnar Lindberg hade bilat ut till mina föräldrars sommarställe i Sanda för att därifrån fara ut och fiska, berättar Lars-Håkan. När vi kommit ut på sjön ägnade sig pappa och Gunnar åt sina kastspön medan jag stod framme i båtens för och såg mig omkring.

— Plötsligt fick jag syn på något alldeles intill båten. Jag trodde först att det var en sten — det var nämligen mycket grunt på det ställe båten befann sig — men sedan såg jag att det var något slags handtag som stack upp ur vattnet. Jag tog upp föremålet och upptäckte då att det var en kruka, som jag tog med mig hem.

Så långt Lars-Håkan Hellström. Teckningslärare Zacha Faith Ell i Strängnäs, som senare var i tillfälle att studera krukans, betecknade fyndet som mycket unikt. Av krukans såväl form som dekor ville han göra gällande att den går tillbaka till de närmaste åren efter 1500.

Ett vackert minnesföremål alltså som ett vattenfattigt Mälaryfvensnitt lämnat ifrån sig.